

2022. gada 27.aprīlī

Darba aizsardzības speciālists vakar, šodien un rīt.

Kas mainās un kāpēc?

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

VITA BREVIS ARS LONGA

Ivars Vanadzīņš, Linda Matisāne, Lāsma Akūlova, Linda Paegle

Darba drošības un vides veselības institūts,

Rīgas Stradiņa universitāte

Kontakti: ivars.vanadzins@rsu.lv

Ievads un saturs

- Darba vide mainās un attīstās – vai to pašu dara arī (visi) speciālisti?
- Nepieciešamās zināšanas un prasmes caur pēdējo gadu darba darba aizsardzības speciālistu darba raksturu?
 - » Darba aizsardzības speciālistu fokusgrupu diskusijas pētījuma “Darba apstākļi un riski Latvijā 2019-2021” ietvaros
- Informācijas meklēšanas avoti?
 - » Darba aizsardzības speciālistu un darba devēju fokusgrupu diskusijas COVID-19 pētījuma ietvaros
- Svešvalodu zināšanas (angļu / krievu valoda)?
 - » Darba aizsardzības speciālistu aptaujas dati no 4 pētījumiem “Darba apstākļi un riski Latvijā”

Gatavība jaunajam, mainīgajam darba vidē?

Tai skaitā, jauniem riska faktoriem?

“Pandēmija pašlaik faktiski ir pavērusi vairāk jauno darba veidu, tas ir attālinātais darbs ... ir sarežģīts (uzdevums) darba aizsardzības speciālistam, novērtēt, kādi šie riski ir mājās, kādi apstākļi, darba vietas iekārtojums un tā tālāk”

Darba aizsardzības vecākais speciālists, pētījums DARL-5

“Jā, mēs arī esam uzņēmums, kas vienmēr ir par tādām inovatīvām lietām un tehnoloģijām [kā viedie IAL].”

Darba aizsardzības vecākais speciālists, pētījums DARL-5

“Viss, kas ir saistīts ar kovidu, ir nodots darba aizsardzības speciālistu atbildībā pašreiz. Ir pat tā, ka, principā, lielākos uzņēmumos tas ir ļoti daudz darba, sekot visu laiku līdz informācijai, apsekot viņu, ka ja nav papildus darbaspēka uzņēmumā, kas spēj vismaz pusi dienas veltīt tikai šiem darbiem, tad tas ir papildus apgrūtinājums darba aizsardzības speciālistam, kas iepriekš neietilpa viņa darba pienākumos”

Darba aizsardzības vecākais speciālists, pētījums DARL-5

Spējas motivēt, pārliecināt?

“Manā praksē ir daudz darba devēju, kuri, teiksim tā, viņiem ir vienalga, viņi neliekas ne zinīs, tad sanāk, ka man vairāk viņi ir jākūda uz to visu, lai sakārtotu”

Darba aizsardzības vecākais speciālists, pētījums DARL-5

- Īpaši, attiecībā uz darba aizsardzības izdevīgumu un «pārdošanu»

Spējas atrast atbildes uz jautājumiem?

“Bet darba devējam tagad parādās ļoti daudz neskaidru jautājumu, kur viņš izmanto mūsu palīdzību, kā konsultantu...”

Darba aizsardzības vecākais speciālists, pētījums DARL-5

“Katru dienu tika kaut kas papildināts, informācijas apjoms bija liels, bet konkrēti mūsu jomā izlobīt informāciju tur bija pašiem jāpiestrādā.”

Darba aizsardzības vecākais speciālists, pētījums COVID-19

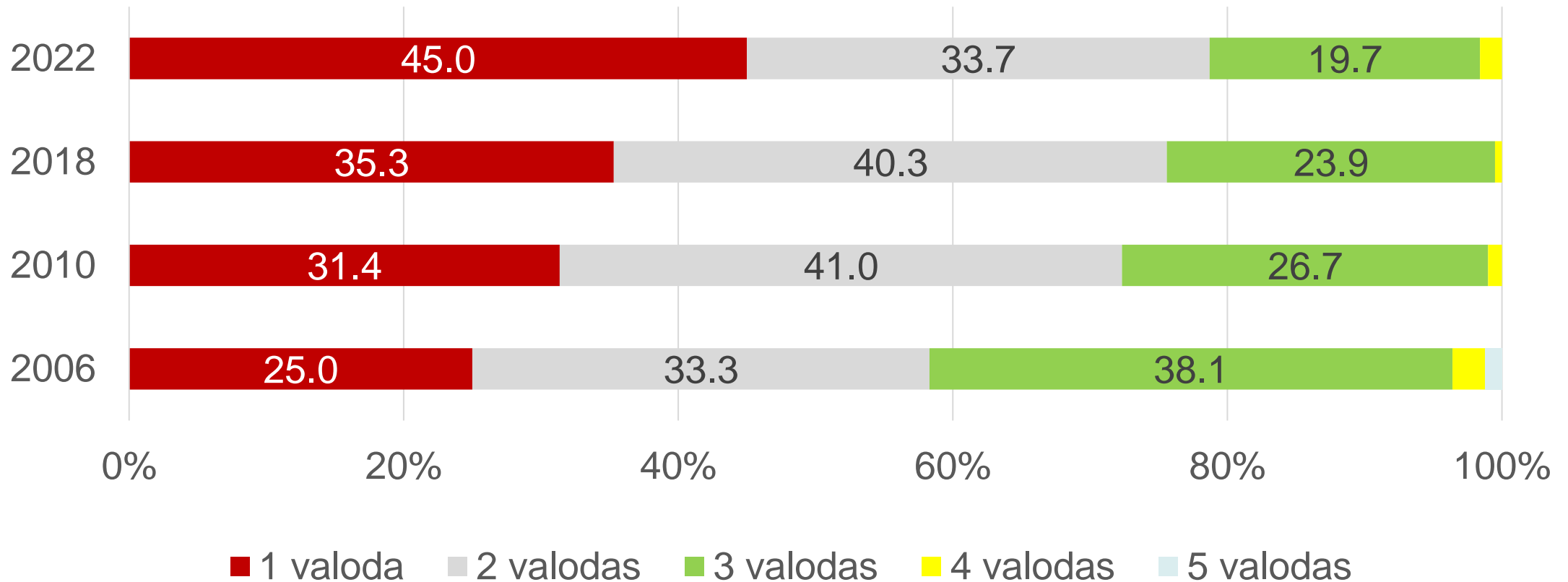
“Nu, es nezinu, man liekas, ka informācijas ir tik daudz, ka Tu tajā informācijas plūsmā vienkārši sajūc.”

Darba aizsardzības vecākais speciālists, pētījums DARL-5

“No mūsu skata punkta, [COVID-19] sākumā bija gan informācijas lavīna, gan dažādas nezināmas lietas priekš mums, mēs bijām gan sagādnieki, gan dezinfekcijas līdzekļu meklētāji, instrukciju izstrādātāji, cilvēks orķestris, principā, jā, sekojām līdzī masu medijiem”

Darba aizsardzības vecākais speciālists, pētījums COVID-19

Kādās valodās Jūs meklējat profesionālu informāciju par darba aizsardzību?

Respondentu skaits: 2006 – 86; 2010 – 210; 2018 – 201; 2022 - 249

Vai jūs lietojat angļu valodu profesionālas informācijas meklēšanai par darba aizsardzību? (%)

Darba vieta	2006	2010	2018	2022
Kompetentais speciālists	75,0	43,8	50,0	46,7
Uzņēmuma DA struktūrvienībā	50,0	31,3	48,6	44,0
Uzņēmuma vienīgais DAS (iekšējais DAS)	52,9	31,9	47,1	41,3
Vairāku uzņēmumu vienīgais DAS (iekšējais DAS)	25,0	27,3	26,2	34,9
Kompetentajā institūcijā	68,8	55,9	37,7	25,5

Respondentu skaits: 2006 – 86; 2010 – 210; 2018 – 201; 2022 - 249

Spēja sadarboties (uzņēmuma vadības komandā)?

“Pirmās divas [COVID-19 pandēmijas] nedēļas, tās laikam bija viss trakākās, tad kad visi atcerējās to darba aizsardzības speciālistu un gaidīja no viņa zilus brīnumus, ka pateiks visu, kas jādara, apmēram, izārstēs, izdarīs tā, lai nenaslimtu, bet pēc tam, kad tas viss norimās – sākām strādāt vairāk kopā, saprata, ka viens pats darba aizsardzības speciālists neko neizdarīs.”

Darba aizsardzības vecākais speciālists, pētījums COVID-19

Nozares pārzināšana?

“Par jomu sadalījumu es vēl gribēju teikt, ka prakses, karjeras laikā tas notiek automātiski. Ja ir kompetenta institūcija, ok, mums ir dažādas nozares un tas arī ir labs sākums, kā sākt karjeru, bet bieži vien arī pēc tam, izvērtējot riskus, mēs arī vairāk koncentrējamies vienā jomā, tāpēc tas notiek diezgan automātiski, ka kādā jomā mūsu zināšanas ir lielākas, nekā pārējā.”

Darba aizsardzības vecākais speciālists, pētījums DARL-5

Nepārtraukta mācīšanās?

“Bieži vien praksē mēs redzam, ka viss ir atkarīgs no darba aizsardzības speciālista zināšanām un vēlmes ieguldīt savu darbu un savas zināšanas, kas ir nepārtraukts process, mācīšanās process gan pašam speciālistam, gan pēc tam tālāk nodot šīs zināšanas. Diemžēl, tu vari būt kompetents uz papīra, bet diemžēl dzīvē realitāte ir tā, ka mēs neattīstāmies, negribam tālāk nodot zināšanas, ir slinkums, ir slinkums izdarīt savu darbu labi.”

Darba aizsardzības vecākais speciālists, pētījums DARL-5

Svarīgi, lai patīk darbs / nozare, lai ir interesanti!

“Man nāca klāt izaicinājums uztaisīt Sanāca kā divi vienā, es viņus gan mācīju, gan viņi man sniedza atbildes, kā viņiem ir. Un tad apkopāju materiālus un veidoju.... Interesanti bija!”

Darba aizsardzības vecākais speciālists, pētījums DARL-5

“Es domāju, ja cilvēkam patīk šis darbs un viņš redz tur ne tikai biznesu, bet arī viņam tas patīk, tad viņš ļoti labi pilnveidojās.”

Darba aizsardzības vecākais speciālists, pētījums DARL-5

Kopsavilkums

- Spējas atrast atbildes uz jautājumiem:
 - » Ļoti plašs zināšanu loks par darba aizsardzību specifiskās nozarēs / specializēšanās?
 - » Svešvalodu zināšanas?
 - » Spēja apstrādāt / analizēt liela apjoma informāciju?
 - » Spējas un prasmes adaptēt informāciju sava uzņēmuma / nozares vajadzībām?
 - » Kritiskā domāšana?
 - » Nepārtraukta pilnveidošanās?
- Spēja prioritizēt darbus ierobežotā laikā!
- Spējas un prasmes pārlicināt!
- Sadarbība komandā ar citu jomu speciālistiem!

2022. gada 27.aprīlī

Darba aizsardzības speciālists vakar, šodien un rīt.

Kas mainās un kāpēc?

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

VITA BREVIS ARS LONGA

Ivars Vanadzīņš, Linda Matisāne, Lāsma Akūlova, Linda Paegle

Darba drošības un vides veselības institūts,

Rīgas Stradiņa universitāte

Kontakti: ivars.vanadzins@rsu.lv